

Upėtakis - tai tikras iššūkis

Parašė traders.lt

Sekmadienis, 18 Kovas 2012 16:41

Pavasaris jau beldžiasi už lango, vis šilčiau, baltas sniegas ir ledas tirpsta, šlapia, imame spiningus arba muselines į rankas ir pirmyn į po žiemos miego atbundančią gamtą prie upės, upelio gaudyti pavasariinių upėtakių. Margasis upėtakis - tai tikras iššūkis, žavi, stipri ir paslaptinga žuvis, tad daugelis jį pagrįstai vadina upių karaliumi. Taigi, šįkart susipažinkime su juo iš arčiau. **Bendra informacija apie upėtakį** Upėtakis yra laišinių šeimos žuvis, kuri nuo savo giminaičių skiriasi apvaliu kūnu ir trumpu buku snukiu. Upėtakis yra viena gražiausių žuvų, aptinkamų mūsų vandenyse. Jo standus, darnus kūnas padengtas smulkiais sidabriniais žvynais, nugara alyvinės žalios spalvos su tamsiais ruožais, šonai žalsvai gelsvi su juodomis, baltomis, raudonomis arba oranžinėmis dėmelėmis, apjuostomis šviesiais žiedais, pilvas pilkai baltas. Nugarinis pelekas dėmėtas šviesiais pakraščiais; pilvinis pelekas ryškiai geltonas.

Upėtakio spalva yra labai nepastovi ir priklauso nuo aplinkos, kurioje jis gyvena. Švariose, skaidriuose vandenyse upėtakis paprastai būna šviesesnis, o tamsesniuose vandenyse – jo spalva tamsėja. Tą pat galima pasakyti ir apie upėtakio mėsą – šviesesnių, su auksiniu atspalviu ir raudonomis dėmelėmis upėtakių mėsa yra raudonesnė, kitais atvejais gelsva arba net visiškai balta.

Upėtakio dydis, panašiai kaip spalva, priklauso nuo vandens pobūdžio. Sekliuose, srauniuose upeliuose, kuriuose negausu maisto, jis išauga maždaug iki 40 cm ilgio ir iki 1 kilogramo svorio, o giliuose vandenyse, kuriuose yra daug maisto, upėtakis gali užaugti iki 90 cm ilgio ir 5 – 6 kilogramų svorio.

Upėtakis yra sėsli gėlųjų vandenų žuvis. Jis laikosi švariose, tekančiuose, deguonies

Upėtakis - tai tikras iššūkis

Parašė traders.lt

Sekmadienis, 18 Kovas 2012 16:41

---

turtinguose vandenyse, kalnų upėse, pratekančiuose ežeruose, šaltinių gausiuose upeliuose, kurių – vanduo visuomet yra šaltas. Tinkamiausia vandens temperatūra upėtakiui yra 14 – 16C°.

Išskyrus kai kurias lašišines žuvis, savo vikrumu, judrumu, tverme, jėga ir atsargumu upėtakis sau lygių kitų žuvų tarpe neturi.

Upėtakių žvejybos sąlygos Lietuvoje

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-337 patvirtintos mėgėjiškos žūklės taisyklės, remiantis kuriomis pagal mėgėjiškos žūklės režimo sąlygas, dvylikto punkto (draudžiama žvejoti) 12.5. skyrių - kiršlius, marguosius upėtakius, šlakius, lašišas draudžiama gaudyti natūralios kilmės masalais bei trylikto punkto (draudžiama gaudyti) 13.3. skyrių - Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 7 d. įsakymo Nr. D1-150 (nuo 2009 m. balandžio 12 d.) redakcija, draudžiama gaudyti mažesnius nei 30 cm. marguosius upėtakius (*Salmo trutta fario* L.). Pastaba. Pagautos žuvis ir vėžiai, mažesni negu nustatyta šiame punkte, taip pat žuvis, kurias draudžiama gaudyti, turi būti tuoj pat paleidžiami atgal į tą patį vandens telkinį. Žuvis matuojamos nuo snukio pradžios iki uodegos peleko galo, vėžiai - nuo galvos smaigalio pradžios iki ištiestos uodegos plokštelės galo.

Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 7 d. įsakymo Nr. D1-150 (nuo 2009 m. balandžio 12 d.) redakcija, per parą leidžiama sugauti ne daugiau kaip 3 vienetus margųjų upėtakių. Per parą sugautų šiame punkte nenurodytų leidžiamų gaudyti žuvų bendras svoris neturi būti didesnis kaip 5 kilogramai.

Pagal trylikto punkto (Draudžiama gaudyti) 13.4. skyrių - Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 7 d. įsakymo Nr. D1-150 (nuo 2009 m. balandžio 12 d.) redakcija, marguosius upėtakius (*Salmo trutta fario* L.) draudžiama gaudyti nuo spalio 1 d. iki gruodžio 31 dienos.

Upėtakių žvejybos ypatumai

Nepaisant to, ar esate patyręs žvejys, ar jūsų kaip žvejo karjera tik prasideda, upėtakių žūklė buvo, yra ir bus tikras iššūkis. Šią žuvį reikia perprasti, pergudrauti, todėl reikalingos žinios apie upėtakių gyvenimo būdą, taip pat reikia pažinti aplinką, kurioje jis gyvena. Žvejojant upėtakius reikia pasirinkti tinkamiausią masalą, jį tinkamu būdu pateikti ir be jokios abejonės visada upėtakiui būti nematomam. Margieji Upėtakiai gyvena srauniose šaltavandenėse upėse, pratekančiuose ežeruose, tačiau, kad ir kur gyventų, jie dažniausiai slepiasi slėptuvėse, iš jų išlįsdami tik tada, kai ateina laikas maitintis. Kai žvejys pasirenka kokią nors žūklės vietą, manydamas, jog joje yra upėtakis, jis turi pasirinkti ir tinkamą masalą.

Upėtakiai Lietuvoje gaudomi įvairaus dydžio upėse. Didesnė dalis žvejų upėtakius gaudo didesnėse upėse, t.y. vidutinio dydžio upių, tokių kaip Minija, Merkys, Žeimena, Dubysa, Šventoji, Jūra aukštupiuose arba tų upių intakuose, arba tų intakų intakuose.

Jei susiruošėte žvejoti upėtakius, turite įvertinti daugybę veiksnių, turinčių įtakos upėtakių elgsenai. Šios žuvies aktyvumas ir mityba labai priklauso nuo metų laiko, paros meto, oro sąlygų, vandens temperatūros, vandenyje ištirpusio deguonies kiekio. Vandens temperatūra ir deguonies kiekis yra labai svarbūs veiksniai, nes nuo jų tiesiogiai priklauso upėtakių aktyvumas. Nerealų tikėtis didelio aktyvumo karštomis vasaros dienomis, kai vanduo labai šiltas. Pasikeitus vandens temperatūrai, upėtakių elgesys gali pasikeisti iš esmės.

Upėtakiai mėgsta šaltą vandenį, kuriame ištirpusio deguonies koncentracija yra labai didelė, kur juntama srovė, yra daug patikimų slėptuvių ir pakankamai šiai žuviai tinkamo maisto. Upėtakiai gali slėptis už akmenų, kelmų, į vandenį nuvirtusių medžių kamienų, jie gali laikytis žemiau upės

Upėtakis - tai tikras iššūkis

Parašė traders.lt

Sekmadienis, 18 Kovas 2012 16:41

---

slenksčių esančiose plotuose, upės vingiuose, šalia paplautų krantų, duobėse ir kitose slėptuvėse. Upėtakiui, tiesiogine ta žodžio prasme, patinka turėti stogą virš galvos.

Upėtakai spiningaujant dažniausiai yra gaudomi vobleriais, taip pat naudojamos sukriukės ir vartiklės, na o gaudant su museline, yra naudojamos įvairios surištos muselės, kurios imituoja upėje gyvenančius įvairius upėtakio mėgstamus gyvius, bei aplink upę skraidančius įvairius vabalus ir muses.

Šviesa ir spalvos upėtakio gyvenime vaidina labai didelį vaidmenį. Ši žuvis pasižymi puikia rega ir neblogai skiria spalvas. Tačiau nereikia pamiršti, jog įvairių spalvų matomumas vandenyje labai priklauso nuo sąlygų (vandens skaidrumo, gylio, šviesos). Žvejys gaudantis upėtakius, turi turėti įvairiausių atspalvių masalų, t.y. natūralių spalvų (šios spalvos imituoja upėtakių maistą: raines, kūjagalvius, šlyžius, gružlius, mažus upėtakius ir t.t.), bei ryškių, agresyvių spalvų masalų, kurie gamtoje analogų neturi, tačiau tam tikromis sąlygomis taip pat puikiai vilioja žuvis. Pavasarį bei rudenį žvejojant upėtakius yra naudojami didesni masalai, na o vasarą mažesni.

Oranžinis ar kitas ryškiaspalvis masalas gali būti puikus pasirinkimas žvejojant anksti ryte, kai dar tamsu, arba vakare, temstant. Dieną gali pasiteisinti melsvas arba sidabrinis vobleriai. Drumstame vandenyje geru pasirinkimu gali būti raudonos, arba geltonos ir kitų ryškių spalvų masalai, o kai vanduo labai skaidrus, geriau rinktis tamsesnių ir švelnesnių tonų bei natūralių atspalvių masalus.

Gaudant upėtakius labai didelę reikšmę gali turėti masalo sukelti žemo dažnio virpesiai, jo judėjimo pobūdis, skleidžiamas garsas bei kvapas. Garsas vandeniui sklinda labai greitai bei visomis kryptimis ir drumstame vandenyje gali privilioti upėtakį. Kai masalas ar kitas objektas juda vandenyje, jis sukelia virpesius, kuriuos žuvis jaučia savo šonine linija, ir tai jai padeda aptikti auką.

[Vienam gale kablys laida, upėtakių žūklė](#)

Parengta pagal Lietuvos ir užsienio tinklapius bei traders.lt informaciją.